

HOLMARDDD

PROFESIONÁLNA DERATIZÁCIA

Deratizácia

Profesionálne služby v oblasti
deratizácie, dezinfekcie, dezinsekcie.

Marek Holeš, www.holmarddd.sk, info@holmarddd.sk, +421907 535 675, Šustekova 20, 851 04 Bratislava

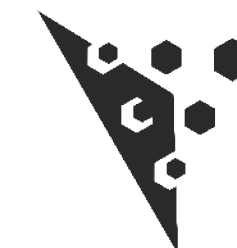
Obsah prezentácie

- Definícia deratizácie, rozdelenie
- Biológia hlodavcov
- Rozdelenie nástrah
- Deratizácia v konkrétnych objektoch

HOLMARDDDD
PROFESIONÁLNA DERATIZÁCIA

HOLMARDDDD s.r.o. je členom:

POLYHMG group
microbial protection technologies

DDD
cech profesionálov

Definícia deratizácie

Deratizácia je proces likvidácie potkanov a iných škodlivých hlodavcov (myši, škrečkov), obzvlášť v obytných priestoroch, potravinových prevádzkach, výrobe, priemysle atď. Deratizácia je dôležitá najmä z hľadiska hygieny, pretože hlodavce často rozširujú pre človeka nebezpečné choroby, napr. mor.

HOLMARDDD
PROFESIONÁLNA DERATIZÁCIA

Možnosti deratizácie

1. Bariérová

vykonáva sa v okolí budov

2. Ohnisková

pri premnožení hlodavcov

3. Preventívna

pomocou systematického monitoringu,
rozloženia kontrolných bodov a
frekvencie

Hlodavce

Hlodavce (*Rodentia*) sú zrejme najrozšírenejšími cicavcami. Jednotlivé druhy sa vyskytujú takmer vo všetkých klimatických pásmach Zeme. Za škodce bývajú považované tie druhy, ktoré spôsobujú svojou existenciou značné škody na potravinách a krmivách, v poľnohospodárstve a hygiene. V klíme (strednej) Európy sem patria hlavne zástupcovia čeladi *Murinae* (myšovité), predovšetkým myš domová, potkan hnedastý a potkan čierny a z čelade *Arvicolinae* (hrabošovité) predovšetkým hraboš poľný a hryzec vodný. Všeobecne platí, že *myšovité* (myši, potkany) sú synantropné a komenzálne (žijúce v bezprostrednej blízkosti človeka, resp. jeho príbytkov a stavieb) a často spôsobujú značné škody na stavebných materiáloch (budovaním nôr a hniezd v murive, hľadaním elektrických káblov a podobne), uskladnených potravinách, krmivách a iných komoditách (požerom, hľadaním, znečistením močom a výkalmi). Okrem toho predstavujú divoké populácie týchto hlodavcov v bezprostrednej blízkosti človeka a jeho potravy značné hygienické a epidemiologické riziká, nakoľko sú tieto hlodavce často rezervoáry (medzi hostiteľské organizmy) a vektory (prenášače) mnohých závažných infekčných ochorení, ako sú leptospiróza, tularémia, týfus, hantavirózy, salmonelózy, mor a iné.

Potkan

Potkan hnedý je stredne veľký hlodavec. Je dlhý 16 - 27 cm. Chvost má kratší ako telo. Oči má drobné a hlavu spredu zaoblenú. Chrbát máva sivohnedý až hnedý. Dožíva sa 2 - 3 rokov. Samce bývajú mohutnejšie. Chvost je šupinatý pri koreni silnejší a nevyhnutne ho potrebujú k svojmu pohybu. Uši sú neosrstené a natočené dopredu. Samička má 6 párov mliečnych bradaviek.

Potkan má mimoriadne prispôsobivý organizmus, ktorý mu pomáha prežiť. **Samička má ruju približne každých 4 - 5 dní, môže sa páriť až trikrát do mesiaca, gravidita trvá 21 až 24 dní a v jednom vrhu má priemerne 8 - 12 mláďat. Tie sa rodia holé a slepé, plne osrstené sú až v 2 týždni života, kedy aj otvárajú oči.** Dojčené od matky sú 3 týždne, plne samostatné života sú v približne jednom mesiaci. Pohlavná plodnosť sa začína v polovici druhého mesiaca života a konči približne v jeden a pol roku. Potkan je všežravec. Zväčša sa živí rôznymi semenami, nepohrdne vtáčimi vajcami a je **schopný napadnúť aj iné zvieratá do veľkosti králika.** Prirodzenými nepriateľmi sú lasicovité šelmy a lietaví dravci.

Myš

Ako divé zviera žije myš domová najmä v ľudských obydliach, pričom **spôsobuje škody na úrode a uskladnených potravinách**. Rozšírená je po celom svete a **žije synantropným spôsobom života**. Je nočným zvieraťom, dobre šplhá a pláva. V letnom období môže žiť aj vo voľnej prírode. **Koncom leta sa sťahuje do budov, kde prežíva zimné obdobie.**

Dospelá myš domová má asi 9 cm dlhé telo a rovnako dlhý chvost. Má sivožltú farbu. Živí sa prevažne rastlinou potravou, hlavne semenami rastlín. **V priaznivých podmienkach sa množí celý rok. Brezivosť trvá 19 - 21 dní. Vo vrhu má 5 - 6 mláďat. Mláďatá na 10. deň života sú osrstené, na 14 deň vidia a 25. deň sa samostatne živia.** Dožíva sa 1 maximálne 2 rokov. **Pohlavne dospievajú vo veku 2 - 3 mesiacov. Myš domová žije v spoločenstvách a každé spoločenstvo ovláda určitý priestor. Má celkom malé nároky na veľkosť plochy obývaného priestoru. Preto sa ťažko ničí hlavne v obytných skladoch. Ak vlhkosť potravy presahuje 15%, môže žiť a množiť sa bez pitia vody.**

Prechádza cez otvory väčšie ako 6 mm. Myš je odolnejšia voči rodenticídnym prípravkom ako potkan hnedý.

Aplikácia rodenticídov

Rodenticídy sa aplikujú predovšetkým ako požerové jedy (v otrávených nástrahách), inhalačné jedy (plynovacie prostriedky, fumiganty) a kontaktné jedy (buď ako kontaktné prášky, gély a peny, ulpievajúce na srsti hlodavca a prijaté perorálne pri čistení srsti, alebo zriedka "pravé" kontaktné jedy, vstrebávané kožou).

Metóda ich nasadenia a výberu účinných látok a aplikačných foriem závisí od cieľového hlodavca, prostredia a cieľu deratizácie. Pri hubení komenzálnych hlodavcov (potkany a myši) sa používajú najčastejšie antikoagulačné rodenticídy vo forme požerových nástrah, niekedy kombinované s kontaktnými preparátmi.

Rozdelenie:

- a) extrudované kocky
- b) zrno
- c) pasta
- d) gél
- e) pena
- f) granule, peletky

Odchyt a usmrtenie

Jednotlivé zvieratá, či malé populácie možno vyhubiť nasadením pascí, pričom by mali byť použité pasce, okamžite usmrcujúce hlodavce (teda úderové, nie lepidlové, kde zviera obvykle trpí mnoho hodín až dní, kým zahynie) a v dostatočnom počte (odporúča sa naraz nastražiť počet pascí, ktorý aspoň dvoj- až trojnásobne prekračuje počet hlodavcov); použitie pascí, ktoré chytajú hlodavce za živa je prípustné len pokiaľ sú pasce často (denne, alebo viackrát denne) kontrolované a chytené hlodavce okamžite usmrtené humánnym spôsobom (u hlodavcov do 500 g telesnej hmotnosti sa odporúča rýchle zadusenie oxidom uhličitým alebo dusíkom z bomby, prípadne zlomenie väzov, pokiaľ je to možné bez rizika pre človeka). Účinnosť pascí s rastúcou veľkosťou a rozsahom populácie hlodavcov klesá, stredne veľké a veľké populácie nie je obvykle možné vyhubiť nasadením pascí.

Rozdelenie:

- a) živolovky
- b) pasce, klepce
- c) lepové lapače
- d) elektrické odpudzovače

Deratizačné stanice

Plastový uzamykateľný box umožňuje fixáciu tuhej blokovej alebo pastovitej nástrahy na kovovú tyčku. Obsahuje aj tácku na nasypanie granulovanej nástrahy. Súčasťou boxu je i plastový výlisok/adaptér, ktorý umožňuje zabezpečenie staničky proti pohybu/ukotveniu na stenu.

Každá deratizačná stanička musí byť označená nálepkou. Vo výrobných halách musí byť nálepka aj na stene, nad staničkou.

Deratizácia v konkrétnych objektoch

Potravinové prevádzky, reštaurácie, výroby a sklady jedla:

- obhliadka okolia budovy,
- použitie monitorovacích zariadení,
- aplikácia rodenticídov v okolí budovy,
- v prípade výskytu kontrola účinnosti po 7 dňoch/ doplnenie nástrah/pasce/lapače
- zakreslenie rozmiestnenia der. staníc do mapy objektu,
- kontrola minimálne 1x za 3 mesiace.

Bytové domy:

- obhliadka okolia budovy,
- aplikácia rodenticídov v suterénoch budov/prízemie,
- v prípade výskytu v okolí budovy, aplikácia aj v okolí budov,
- v prípade výskytu kontrola účinnosti po 7 dňoch/ doplnenie nástrah
- zakreslenie rozmiestnenia der. staníc do mapy objektu,
- Kontrola a výmena nástrah 1x za 6 mesiacov

Rodinné domy:

- obhliadka okolia budovy,
- aplikácia rodenticídov v okolí budovy,
- v prípade výskytu aplikácia pascí a lapačov vo vnútri budovy
- v prípade výskytu kontrola účinnosti po 7 dňoch/ doplnenie nástrah/pasce/lapače
- zakreslenie rozmiestnenia der. staníc do mapy objektu,
- Kontrola a výmena nástrah 1x za 6 mesiacov

Ostatné prevádzky

- obhliadka okolia budovy,
- aplikácia rodenticídov v okolí budovy,
- aplikácia rodenticídov v suterénoch budov/prízemie,
- v prípade výskytu kontrola účinnosti po 7 dňoch/ doplnenie nástrah
- zakreslenie rozmiestnenia der. staníc do mapy objektu,
- Kontrola a výmena nástrah 1x za 6 mesiacov

HOLMARDDD

PROFESIONÁLNA DERATIZÁCIA

Ďakujem

Profesionálne služby v oblasti
deratizácie, dezinfekcie, dezinsekcie.

Marek Holeš, www.holmarddd.sk, info@holmarddd.sk, +421907 535 675, Šustekova 20, 851 04 Bratislava